

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Égész évre	16 kor
Negyedévre	4 "
Helyben hárbuz kordva:	
Égész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Videkre postán szállítva:	
Égész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttől és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Működésének és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 Allér.

NAGYVÁRAD, márczius 3.

Nagyvárad város világitása.

Irta: Dr. Károly Irén.

Ismeretes, hogy Nagyvárad városa 1901. január hó 10-iki közgyűlésén elhatározta, hogy a város közvilágitására pályázatot hirdet, mert a városnak érdekében áll, hogy az 1903. decz. 31-étől, a mikor a légszuszgyárral kötött szerződés lejár, szabadon rendelkezék a közvilágitással, noha e gyár a lefektetett csőhálózat mentén a magánvilágitást, mint vállalkozó ezután is szolgáltathatja.

A gázyárat már előzetesen felszólította a Nagyvárad város törvényhatósága által küldött világitási szakbizottság, hogy a köz- és magánlégszuszgyárra vonatkozó 17 pontba foglalt megállapodásaira adjon választ. A légszuszgyár adott válaszából kitűnik, hogy az ez időszakra már lefektetett 20,144 m. hosszúságú légszuszcsöveken felül, a gázzal nem világitott 43,856 m. légszuszcsőhálózat költségeit: 502.848 kor.-t nem hajlandó viselni, mert nem fizeti ki magát; kitűnik az is, hogy a kijelölt utcákban sem rakja le a város által teendő amortizáció nélkül a csöveket; s az is világos, hogy a gázzal nem világitott utcákra villamos világitási tervet akkor még nem nyújtott be s ezt megindokolta.

A pályázat kihirdetése után csak villamosvilágitásra érkezett ajánlat. A miniszterium szakközege és a villamvilágitási bizottság abban állapodott meg, hogy a város saját előnyére maga létesíti az elektromos művet és annak üzemét házi kezelésben tartja fenn. A beérkezett költségvetések alapján a fent nevezett szakértő és szakbizottság a Ganz és Tsa-féle költségvetést fogadták el, mint legelőnyösebbet. E czég az egész telep berendezési költségét 632,000 koronában állapítja meg és ezért beadott ajánlatát meg is valósítja. A pályázat feltételeiben ki volt kötve, hogy 6000 egyidejűleg égő 16 gyertyafényű izzólámpát kell a telepnek árammal ellátni és ezenfelül 3000 16 gyertyafényű izzólámpára rezerv gépről is gondoskodva legyen.

Hollós, a miniszterium szakközege és a szakbizottság a Ganz ajánlatát reálisnak és a telepherendezést teljesen megfelelőnek találták az előirt teljesítvény végzésére.

Már csak a közgyűlésnek kellett volna dönteni. E közben, hogy—hogy—nem, szárnyra kelt az a balhiedelem, hogy Hollós tévedett, a gépek nem elég nagyok (3 db. 250 lóerőgép hozott ajánlatba a Ganz czég, mely körül 2 a szükségletet fedezné, egy pedig rezervül

szolgálna) a szükségletet már az első évben nem bírja kielégíteni; hogy a szénmennyiséget igen kevesnek jelzi stb. stb.

A polgármester-helyettes egy újabb szakvéleményt kért, a város kérte a miniszteri szakközege szakvéleményéhez. S ime Fodor István szakvéleményében kimondja, hogy a gépek kicsinyek, az előirt teljesítvényt nem bírják el, a szeszöltséget pedig tetemesen fel-emelik. E kényes helyzetben a város érdeke szempontjából, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet döntését kéri a helyettes-polgármester. E napokban leérkezett a válasz s amit hónapokkal ezelőtt mondtam, beteljesedett: a gépek nemcsak kibírják a maximumot, nemcsak megfelelnek a kijelölt gyertya számnak, hanem még 20 lóerő fölöslege is van; úgy, hogy a két 250 lóerő gépet a legnagyobb szükségletet is fedezi, s ezenfelül rendelkezésünkre áll még a harmadik 250 lóerős gép. A szénmennyiség ára — csak éjjeli üzembről beszélek — 37.000 kor. A városnak egy hectovatt energia előállítására óránként 39 fillérbe jő, az az egy darab 16 gyertyafényű izzólámpa óránként 1-9 fillérbe kerül s így a közvilágitás évi költsége 63 600 kor.

De különös, hogy most, mikor már minden retortán keresztül ment e kérdés és biztosak azok is, kik eddig Hollós számításában akartak kételkedni, hogy t. i. a proponált gépek a szükségelt gépeknek megfelelnek-e a valóságban, avval állnak elő még a lapokban is, hogy a pályázati hirdetés volt a hibás, mert nagyobb számú izzólámpára van szüksége a közvilágitásnak, mint hirdette volt s hogy az így tervezett villamos közvilágitás nem lesz jobb a mostaninál, talán még rosszabb.

Ez az a pont, a mi kényszerít, hogy már most elmondjam e téren nézetem ebben a zürzavarosnak tetsző ügyben, pedig csak ismeret és egy kis számítás (nem ámitás) kell az egészhez, hogy tisztában legyünk.

Ez idő szerint Várad város utcáiból és tereiből a gázyár 20,144 métert lát el gázzal és pedig 582 drb. gázlánggal, a városnak 43,856 m. hosszúságú utcáin és terein petroleumlámpa pislog. S így 64,000 méter hosszúságú vonal bevilágitására eddig 928 lángja van a városnak. Fizet pedig e világitásért a város jelenleg valamivel többet mint 48,000 koronát.

Minő lesz a tervezett villamosvilágitás, mennyi lángot és minő fényerőt szándékozik adni a tervezett villamosvilágitás a gáz és petroleum lángok helyett és mennyibe fog jönni a városnak?

Ad a villamos telep 920 drb. 16 gyertyafényű izzólámpát, ad 300 drb. 32 gyertya-

fényű izzólámpát, mi megfelel 600 drb. 16 gyertyafényű izzó lámpának és ad még 50 drb. izzólámpát, mi megfelel 500 drb. 16 gyertyafényű izzólámpának, azaz ad 2020 drb. 16 gyertyafényű izzólámpát. A lámpák száma tehát az electromos világitásnál kétszer annyi, mint az eddigi világitásnál. De ez még nem irányadó, nézzük most a fényerősségét e két világitásnak egymással szemben. Az Auer-égőt 3 drb. 16 gyertyafényűnek számítom, a közönséges gázlepkelángot egy drb. 16-os izzólámpának veszem — pedig fényereje ama gázlángnak csak 10 gyertya, — sőt még a petroleumlámpa erejét és egy 16-os gyertyafényű izzólámpának — pedig csak 5 gyertyafényű egy petroleumlámpa s így 3-szor többre számítom fényerejét, mégis mit mutat az eredmény: hogy Auer + 3 = 336 + 470 egyszerű gázláng × 346 petroleumlámpa az eddigi világitás = 1152 drb. 16 gyertyafényű izzólámpával; holott a tervezett villamos telep adni fog 2020 drb. 16 gyertyafényű lángot. Tehát akarattal majdnem kétszer rosszabbak tüntettem fel a villamost, mégis 868 drb. 16 gyertyafényűvel jobb eredményt mutat, ez az összehasonlítás.

De térjünk át részletesen a gáz és a petroleummal világitott utcák hosszára. A Fő-utcán 2000 méter hosszúságban és a Bémer-téren, meg a Szt.-László hidon van összesen 112 Auer-láng. Egy darab Auert most még jobbnak veszek, mint a középámitáshoz kellene vennem, veszem 50 gyertyafényűnek és kérdem, lehet-e ezt (Auer-féle világitást) villamos izzólámpákkal pótolni.

A Fő-utcán 32 gyertyafényű izzólámpát alkalmazva, mivel az Auer 1-6-szer erősebb, mint egy 32-es izzó láng (50 : 32 = 1-6), az Auerral bevilágitott helyekre, mert 112 Auer-láng van, veszek 179 32 gy. izzót. (112 × 1-6 = 179-2). Ha minden áron akarnám is kerülni az ives fényt, a Fő-utca rosszabb világitást nem kap. Ha pedig a Bémer-térre még ives is teszünk, már a villamosnak volna előnye. A Kis-piaczon 280 m. hosszúságban van circa 45 10 gyertyafényű gázláng; ha ide csak 30 drb. 32 gyertyafényű lángot teszünk, már a villamos világitás fényesebb lesz a jelenleginél — az ives itt is mellőzöm a számítás áttekinthetősége szempontjából, (45 10 gyertyafényű gáz = 450 gy. 30 drb. 32 = 960 gy.; tehát 510 gyertyával jobb a villamos.) Ha a többi gázzal világitott utca vonalakra térek, marad 20,144 — 2280 = 17864 m. hosszúság, a mire esik 425 drb. 10 gyertyafényű gázláng (582 — [112 + 45] = 425).

Ha ezen 17,864 m. hosszúságra az eddigi 425 gázláng helyett csak 625 16 gyertyafényű

Tavaszi divat tudósítás!

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget, hogy legújabb divatu

A TAVASZI IDÉNYRE MÁR MEGÉRKEZTEK!

Figyelmes kiszolgálásról és szigorú olcsó árakról biztosítva, kérjük becses látogatásukat.

(85) 1-10

☛ Telefon szám 76. ☚

URI- és FIU KALAPOK,

Budapesti és Carlsbadi

kézimunka készítésű czipóink,

FEHÉR és SZINES INGEK, KESZTYU és NYAKKENDŐ

UJDONSÁGAINK

Teljes tisztelettel

FÁBRY TESTVÉREK.

izzólángot számítok, már is nemcsak egy harmaddal több lesz a villamos lámpák száma, de mindegyik izzólámpa fényereje is egyharmadszor erősebb a gázénál, pedig ha akarjuk, még rendelkezésünkre áll 200 drb. a 16 izzó e területekre is.

Ime ez utcákban erősebb lesz a villamos világítás. Hátra van Nagyváradi város legmoshatóbban világított területe 43856 m. hosszúságban, melyre esik 346 drb. a 5 gyertyafényű petróleumlámpa pislogása. Ha ezekre az utcavonalakra a 346 drb. petróleumlámpa helyett 777 drb. a 16 gyertyafényű izzót állítok, a lámpák számát nemcsak megkétszereztem, de minden egyes lámpa fényerejét megháromszoroztam.

Es ime ily berendezés, világítás mellett is még marad 200 drb. a 16 gyertyaerjű izzólámpánk. Ez pedig, ha ivlámpával akarom felcserélni, megfelel 20 drb. ivlámpának. Sőt még a rendelkezésünkre álló 500 lóerős gépből, — mivel a köz- és magánvilágításra csak 480 lóerős szükséges, fennmarad 20 lóerős; a miből szintén előállíthatok circa 14 ives lámpához szükséges energiát. Tehát jut még körülbelül 34 ivlámpára is electromos energia. Ha már mindenáron fényeskedni akarunk, marad tehát erre is 34 ivlámpa.

Hogy ily körülmények közt miért kellene nagyobb gép egységeket szereznünk, miért kellene az izzó vagy ivlámpák számának a szaporítása végett más pályázati feltételekhez nyulnunk, nem értem.

Ha majd több magánfogyasztók lesz, ha iskoláink, humanitárius épületeink jobb karban lesznek, s ha csatornázott utcákon járhatunk, akkor — ha már fényűzést akarunk csinálni a szükségletből — lehet a világítást javítani; és pedig vagy erősebb izzó ivlámpákkal, vagy közbecsatolt ivlámpákkal; hisz ha a 16 gyf. izzólámpa helyett 20-ast, 25-öst, 32-5st használok ugyanazon távolság mellett, már nagyon erősítettük a világítást.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 2.

Apponyi Albert elnököl.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Bíró Lajos referálása alapján tudomásul vették a képviselőház gazdasági bizottságának jelentését.

Következett a napirend

a kisebb tárczák költségvetésének

folytatolagos tárgyalása.

Csávolszky Lajos: A közözügyi költségek beillesztését a magyar budgetbe el nem fogadhatja. A közözügyi kiadások között van a közös hadügy és közözügy miniszter fizetése is, tehát ebből következtetve, magyar tisztviselők, mert a magyar államtól huzzák fizetésüket. S mit látunk, hogy ez a két ur még a magyar nyelvet sem tudja. Ilyen állapotot tűrni nem lehet, hogy Magyarország tisztviselője németül tárgyaljon a magyar állammal.

Határozati javaslatot nyújt be, mely ekként hangzik: Utasítsák a miniszterelnök, hogy a közös aktívák állásáról terjesszen kimutatást a Ház elé. (Helyeslés.)

Szell Kálmán: Semmi kár nem háramlik abból, hogy németül folyik a tárgyalás a kormány és a közös miniszterek között. A levelezés a delegációval különben is magyarul folyik. Azt elismeri, hogy a közös aktívák kérdése eddig nem rendeztetett.

A közös aktívákat illetőleg a két kormány mindig figyelt arra, hogy a közös pénzügyminiszteriumban deponált közös vagyonból egy fillér se adassék ki a nélkül, hogy a két kormány bele ne egyezett volna.

Csávolszky: Utólagosan.

Szell: Nem. De nincsenek ott valami nagy készletek. Felkopnák az álla a közös pénzügyminiszternek, ha onnan kellene kiadni a közözügyi kiadásokat. Annak a vagyonnak legnagyobb része elfogyott. Hanem vannak követelések. Majd ad különben részletes kimutatást erről. Reflektál ezután Major felszólalására, állítván, hogy a keleti akadémián igenis a magyar nyelv kötelező.

Csávolszky Lajos a határozati javaslatot visszavonja.

Major Ferencz és Szell Kálmán közt vita merült föl a fölött, hogy a magyar nyelv a keleti akadémián köteles tantárgy-e vagy sem. Major a miniszterelnök állításával szemben is fenntartotta azt, hogy nem kötelező ott a magyar nyelv.

Végre megszavazták a tételt.

Az 1849—1867. évi központi kormány közegeinek nyugdíjáról szóló tételénél Lukács Gyula kijelenti, hogy e gyalázatos tételt, mely azokat, akik hazánk ellen harcoltak, még nyugdíjban részesíti, úgy a mint eddig meg nem szavazta, ezután se fogja megszavazni.

Szell Kálmán a törvényre hivatkozik s a többség elfogadja a tételt.

A nyugdíjaknál Rakovszky István szólt fel.

E törvény eltörlését kívánja. Nincs szükség arra, hogy akik jól dotált helyekből ülnek a bársonyszékbe, a nemzet terhére nyugdíjakat adjunk.

E szakasz annál vérlázítóbb, mert összekombinálják a nem politikai hivatalnokok nyugdíjával. De a 24-ik §. mit mond? Azt, hogy ha egy miniszter legalább 3 évig volt hivatalban, 4000 frt nyugdíjat kap, ha csak magasabb nyugdíjra nem volna igénye. A többség még ezt is hogy magyarázta? Ha egy évig is volt miniszter, azelőtt volt egyetemi tanár, ehez az egy évhez hozzávették egyetemi tanárkodási éveit s huzza a magasabb nyugdíjat. Így aztán vagy 80.000 forintot veszett az állam.

Rátér azután Vészinek az angol nyugdíjtörvényről mondott replikájára.

Felolvassa a törvényt, a mely *kegydíj*-ről szól.

Vészi: Rosszul fordította, az nyugdíj, nem *kegydíj*.

Rakovszky: De még ezt is csak az angol király adományozhatta. Sok visszaélés is volt e téren. Egyes angol királyok több emberöltőre adtak kegydíjat. De ezt is szabályozták később.

Hosszban bizonyítja az ő álláspontjának igazát.

Végül határozati javaslatot ad be, hogy a *miniszteri és főispáni nyugdíjakra* vonatkozó törvény eltörléssék.

Vészi József reflektál Rakovszkynek az angol nyugdíjakra vonatkozó szavaira. Másfél óra hosszút tartó beszédben igazolja álláspontját.

Rakovszky István: Meg nem adja magát! — de nem felel.

A többség elfogadta a tételt és elvetette Rakovszky hat. javaslatát.

Öt perc szünet.

Szünet után:

Elnök bemutatta a miniszterelnöknek egy irásbeli indítványát, a mely szerint a ház ülései délután három óráig hosszabbítottassanak meg.

Buzáth Ferencz: A miniszterelnök ezt az indítványt nem tette meg az ülés elején, hanem a szünet után, a mikor már sokan eltávoztak.

Kéri a miniszterelnököt, vonja vissza ezen indítványát és tegye meg holnap reggel újra.

Szell Kálmán miniszterelnök nem tesz kifogást az ellen, hogy az indítvány reggel adassék be.

Pichler Győző: A háznak van egy határozata, amely szerint délelőtt 10 órától délután 2 óráig tartassanak az ülések. A miniszterelnök panaszkodik, hogy a költségvetési vita hosszúra nyúlt. Ennek a miniszterelnök az oka, a karácsonyi szünetet túl hosszúra nyújtotta.

Elnök: A házszabályok értelmében nem lehet az indítványhoz hozzá szólni.

Pichler Győző: Nem az indítványhoz szólnok.

Elnök: Figyelmezteti Pichlert, ha tovább beszél erről, megvonja tőle a szót.

Pichler Győző kijelenti, hogy eláll a szótól.

A konzulátusi tételnél

Major Ferencz visszatér az előbbi témára a keleti akadémiában a magyar nyelv kötelező-e? Felolvassa a vizsgáról szóló külügyminiszteri rendeletet, melyben világosan benne van, hogy minden tárgyból németül kell vizsgázni, még a *magyar közjogból* is. (Nagy zúgás a bal és szélsőbalon).

Kiáltás: No tessék! Ugy-e!

Szell Kálmán miniszterelnök: A képviselő ur eddig a vizsgáról nem beszélt, majd ennek utána nézek.

A tételt elfogadták.

A *negyvennyolczas honvédek tételének* tárgyalása alkalmával Illyés Bálint határozati javaslatot ad be, hogy az agg 48-as honvédek erkölcsi elismerése, érdemeik megörökítése szempontjából törvénybe iktattassék.

Szell Kálmán ellenzi ezen határozati javaslatot.

Egyhangulag fogadják el a tételt. Illyés határozati javaslatát azonban nagy többséggel mellőzik.

Megyei közügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegyei közigazgatási bizottság tegnap délelőtt 11 órakor tartotta rendes havi közgyűlését.

Jelen voltak: dr. Beöthy László főispán elnöke alatt, Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, dr. Wallner Ödön t. főügyész, Hraniczky Károly árvászeiki elnök, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Papp Miklós kir. pénzügyigazgató, dr. Nagy Géza kir. ügyész, Varró Domokos, Hegyesi Márton, Király Viktor, Zigre Miklós, Keszthelyi Zoltán, dr. Cziffra Kálmán, Balogh Elemér, Jancsó Károly, Hegyesi Pál és Wertheimstein Henrik.

dr. Beöthy László elnök megnyitván az ülést, Szunyogh Péter alispán terjesztette elő havi jelentését a következőkben:

A február havi időjárás kedvezőnek mondható; volt ugyanis 10 tiszta, 4 esős, 10 fellegetes és 4 havas nap. Átlag hőmérsék 3-5 C°.

Az egészségügyi állapot kedvezőtlenebb volt mint az év első hónapjában, a hivatalos orvosok 4400 beteget gyógykezelték, tehát 684-el többet mint január havában. Az uralkodó kórok különösen az emésztő és légzőszervek bántalmái. Előfordult

roncsoló toroklob	45	esetben	12	halálozással
kanyaró	122	"	9	"
vörheny	166	"	18	"
hökhurut	32	"	1	"
himlő	1	"	—	"
hasi hagymáz	44	"	2	"
vérhas	1	"	—	"
fültőmirigylob	7	"	—	"

Február hónapban volt továbbá redőri bonczolat 1-, és törvényszéki bonczolat 3 esetben.

Dr. Nagy Géza kir. ügyész jelentésében előadja, hogy a nagyváradi kir. törvényszék területén lévő fogazásban a hónap elején letartóztatva volt 409 férfi és 67 nő, a hó végén letartóztatva maradt 240 férfi és 32 nő.

A rabkórházban 131 egyén részesült ápolásban. Halálozás nem történt. A február havi munkakeresmény 257 korona 12 fillér.

A kir. főmérnök jelenti, hogy ugy az állami, mint a törvényhatósági utak forgalmképesek voltak s a szükséges pótlások eszközöltettek.

A vármegye 1901. évi állapotáról szóló jelentésében, — mely a miniszterelnökhöz terjesztetik — felvételét a nagyváradi—szegedi és nagyváradi—csucsai vonalakon reggel kiinduló vonatok elrendelése, valamint a kir. járásbíróknak a vármegye távbeszélő hálózatába való belépése iránt teendő intézkedések elrendelésére vonatkozó javaslatok.

Fapp Miklós pénzügyigazgató jelentése után a miniszteri leiratokról tételt jelentés.

A szitányi vágány, valamint a dobresti rakodó vágány üzembe vételét engedélyező kereskedelemügyi leirat tudomásul vétetett.

A közös erdők nyilvántartásáról, valamint az erdősítések jutalmazásáról szóló földművelésügyi miniszteri leiratot érdekeltek tudomásul vették.

A vármegyei közkórházaknál szükséges üveges és koporsó árak árait folyósító belügyminiszteri leirat érdekeltekkel közölve lett.

A bucsai gör. kel., a tóti ev. ref. és feyverneki gör. kel. tanítók fizetéseinek kiegészítésére, államsegélyt folyósító vallás- és közoktatásügyi miniszteri leirat kérvényező tudomására hozatott.

Derecske községnek az óvónők fizetésemelése ügyében beadott felebbezését elutasító miniszteri leirat a felebbezőknek kézbesítve lett.

Végül tudomásul vétetett, hogy a kereskedelemügyi miniszter a közoktatási bizottságot a gőzkazánok vizsgálata alkalmával felmerülő költségek közvetítése alól felmentette.

Ügyvédek gyűlése.

Vasárnap délelőtt tartotta a közgyűlést a nagyváradi ügyvédi kamara.

Sok hasznos és sok okos dolgot vitattak meg. Így tagadhatatlanul igen helyes volt a panasz az élesdi járásbíró ügymenete ellen, mert ott az állapotok csakugyan türethetetlenek.

Hasonlóképp helyes volt végre szót tenni a városi járásbírósnál divatba jött halasztásos rendszert. Megeshetik akárhányszor, hogy két-három tárgyalási határnapon át sem jut el a fél ahhoz, hogy érdemleg csak fel is vétetnék ügye. *Nem valamennyi bírónál* történik így, ezt hangsúlyozzuk, mert a városi járásbírósnak is vannak gyorsan dolgozó, ügyes bírái, de a kétszeri, háromszori halasztás egyeseknél éppen nem ritkaság s így okoznak a feleknek haszontalan költséget, az ügyvédnek bosszúságát és időpazarlást.

Különös volt dr. Váradi Zsigmond felszólalása az esküdtzék intézménye ellen. Szilágyi Dezső a liberális igazságügyminiszternek ez volt a legszabadelvűbb alkotása s a szabadelvűség gáncs és félelem nélküli bajnokától ez az ostrom minden esetre különös tünet.

A hosszú beszédnek mindenestre volt annyi tanulsága, hogy az esküdtzék rendszeren lehet változtatni; hanem azért az egész intézménynek nyakát szegni: már ez kissé túl liberális gyógyítás. A kuriai bírások elleni panaszoknak pedig a sok igazság mellett is

volt egy kis margittai és hosszupályii keserű ize.

A gyűlésről tudósítónk következőkben számol be:

Az ülés kezdete.

Vasárnap délelőtt tartotta a nváradi ügyvédi kamara közgyűlését. A közgyűlésen *Hlatky* Endre kamarai elnök elnöklete alatt jelen voltak:

Dr. Schweiger Ede, Ficzek Lajos, Szacsavay Akos, Jancsó Dezső, dr. Mártonffy Bogdán, dr. Berkovits Ferencz, dr. Géher Lambert, dr. Molnár Jenő, dr. Várady Odön, Dus László, dr. Szabó György, dr. Imrik Gusztáv, dr. Gyémánt Jenő, dr. Antal Miksa, (Elesd), dr. Barta Béla, dr. Goldberger Miksa, dr. Várnay Ferencz, dr. Kripka Henrik, dr. Fleischer Lajos, dr. Békely Gyula, dr. Wallner Odön, Rothmann Jakab, dr. Wavrek Kálmán, dr. Fodor Gyula, dr. Adorján Armin, dr. Kurländer Ede, dr. Mihály Adolf, dr. Benedek Vilmos, Bottó Ferencz, dr. Lindenfeld Zsigmond, dr. Rádl Odön, Zigre Miklós, Márkus László, dr. Várady Zsigmond, dr. Duma Florián, dr. Adorján Emil, dr. Rosenthal, Mór, Kovács Béla, dr. Ertsey Péter, Román József, dr. Schütz Albert, Amánt Béla.

A közgyűlés tehát ugyancsak népes volt, de még sem elegendő számú ahhoz, hogy a választások megejthetők lettek volna. Pedig a helybeli kartársak nagyon is melegen érdeklődtek, hogy lesz-e választás, vagy elmarad másik újabb közgyűlésre, mint rendszeren szokott? A magát *»kiküldöttnek«* nevező *»bizottság«* férfiai szerették volna *»fölfrissíteni«* a vért egy a választmányban, mint a titkár személyében, de buzgalmukat kénytelenek voltak megspórolva eltenni jobb időre, amikor t. i. a közgyűlés határozatképes lesz a tisztújításra.

Igy a közgyűlés kimagasló tárgyát az évi jelentés képezte, melyet dr. *Schweiger* Ede kamarai titkár szerkesztett. A nagy terjedelmű, alapos s gondos munka felőleli az igazságszolgáltatás minden ágát s látszik hogy szerkesztője közvetlen tapasztalattal rendelkezik az összes bíróságok s más hatóságok tevékenységének megbirálásánál.

A jelentés részletesen foglalkozik elsősorban az ügyvédséget legközelebről érdeklő dolgokkal; az ügyvédi rendtartás reformjával, melyet az igazságügyminiszter oly régóta sürget; az új polgári perrendtartási javaslattal s a bünvádi perrendtartással. Részletezi a kamara területén működő bíróságoknál észlelt hiányokat és bajokat, melyek közül legáltalánosabb az, hogy az ügymenet — kevés kivétellel — lassu és a restanczia sok. Utal arra, hogy az ügyvédi kart mennyire elhalmozák egy polgári perekben szegény jogon való ingyenes perképviseléssel, mint büntető ügyekben honorárium nélküli védelmekkel. Az 1901. évben például csak a törvénytörvényekhez 175. ügyben nevezett ki a kamara ingyenes védőt.

Végül megemlékezik a jelentés arról, hogy a felsőbb bíróságok ügyhátaléka nem csökken, sőt az, hogy a kir. Kuria a képviselőválasztások ügyében való bírásokkal is megbízott, még inkább elő fogja mozdítani a polgári és büntető ügyektől elvont bírák restancziáinak szaporodását.

A munka terjedelmes volta teszi indokolttá a közgyűlés azon határozatát, hogy ezen túl az évi jelentés fogalmazványát két héttel a közgyűlés előtt kinyomatják, a kartársak között szétosztják, hogy a hozzászólás mindenkinek megkönnyítve legyen.

Az élesdi ügyvédi kar külön kérvényét a miniszteriumhoz felterjesztették. Eleden ugyanis oly horribilis restanczia van, hogy azon csakis egy albiró, egy aljegyző, tkvezető s irnoki állás sürgős rendszeresítése segíthet.

Számadások.

A múlt évi számadást s az 1902. évi költségvetést a közgyűlés szó nélkül elfogadta.

Múlt évi bevétel	4306 kor. 52 fillér.
» » kiadás	4160 » 19 »
maradv. :	146 kor. 33 fillér.
a segély alap állaga	27039 kor. 66 fillér.
múlt évi kiadás	1200 » » »
1901. év végén	25839 kor. 66 fillér.

vagyon.

1902. évi költségelőirányzat:

szükséglet	4840 kor. — fill.
fedezet	11330 » — »

Az évi jelentés felolvasása után hatalmas vita fejlődött ki az esküdtbírói intézmény s a polgári perrendtartás körül. Ebben dr. Fodor Gyula, dr. Rosenthal Mór, dr. Váradi Zsigmond, dr. Rádl Odön, dr. Adorján Emil, dr. Berkovits Ferencz vettek részt.

Pótlások a felirathoz.

A felolvasott felirathoz elsőnek dr. *Fodor* Gyula szólott.

Dr. *Rosenthal* Mór erősen kikel a pénzügyigazgatóságok ellen helytelenül kivetett és hanyagul leirt tőkekamat adók miatt.

Dr. *Molnár* Jenő a szegény jogon való perlés tárgyában a polgári perrendtartásban felvett § ellen szól.

Támadás az esküdtzék ellen.

Dr. *Várady* Zsigmond elfogadja a feliratot.

Elesen kikel az esküdtbírói intézmény ellen, amelyet *jogászai csafraagnak, frázisnak minősít*. A magyar nép még *nem elég intelligens* (!) az esküdtbírói intézmény befogadására, amely különben a joggyakorlatot ingadozóvá teszi. Az esküdtbírói intézményt senki se óhajtotta az országban. Indítványozza, hogy a felterjesztésben a kamara ilyen nézetének adjon kifejezést. Attér a kuriai bírásokra és fejtegeti, hogy a kuriai bírások el vonta a bírákat a rendes ügyektől.

Adorján Emil kért ezután szót. Nem tartja igazságosnak, hogy egy nagy jogreformról életbeléptetése után három évvel már elítélő vélemény hangozzék, mert ma, a kezdet kezdetén senki sem várhatja, hogy a magyar esküdtzék épp olyan jól szuperáljon, mint az évszázados külföldiek. Szóló már eddigi védi gyakorlatában is úgy tapasztalta, hogy az esküdtbíró több garanciát nyújt a védelemnek, az esküdtbíró előtt a vád nem nyomja, nem nyomhatja úgy le a védelem erőhatását, mint a szakbírósnál. Elleozzi a dr. Várady Zsigmond indítványát. Ugyancsak dr. Adorján Emil rámutatott arra, hogy a nagyváradi járásbíróknak a tömeges tárgyalások rendszere helytelenül vitetik keresztül, amennyiben az ilyen napokra kitűzött érdemleges tárgyalások indokolatlan késedelmet szenvedve 4—6 hétre elhalasztatnak. Ezek a tömeges tárgyalások úgy volnának eredményre vezetők, ha az érdemleges tárgyalások nem 4—6 hétre, hanem ugyanazon hét legközelebbi napjára tüzetnének ki. Ilyen értelemben indítványt is tesz.

Dr. *Berkovits* Ferencz nem fogadja el dr. Váradynek az esküdtzék ellen tett indítványát. Az a nézete, hogy még néhány évig várunk kell s ha tapasztalataink tényleg azt fogják bizonyítani, hogy az intézmény nem válik be, felemelhetjük majd akkor ellene szavunkat. De így incidentaliter nem lehet a kérdést elintézni.

Rádl Odön szintén a dr. Berkovits Ferencz álláspontján van. Vannak kérdések, a melyek fölött való pro- és contra vitatkozás annyi, mint vizet hordani a tengerbe. Ilyen

Mindennemű ásvány- és gyógyvizek és az Előpataki víz főraktára Bihar-, Békés és Szilágymegyék részére.

Ajánlja kitűnő saját termésű körösvölgyi asztali borait bárhová a városban házhoz szállítva literes üvegekben fehér asztali ó vagy új bor literje 72 fillér, Schiller bor 72 fillér, körösvölgyi ó bor literje 88 fillér, akik azonban a városi fogyasztási hivattal az adóra kiegyeztek, litterenként 20 fillérel olcsóbban kapják.

Sima és gyökere Riparia, valamint kész ojtásra előjegyzést elfogad a fenti cég mező-telegy, szállótelepéről szállítva. 82.

Szabó István

fűszer, bor, csemege és vadkereskedése

Fő-utca (Dr. Grósz-ház.)

kérdések a halálbüntetés eltörlése, vagy az esküdtzéki intézmény. Jelenleg még ő maga sem tudja barátja-e az esküdtbírósnak vagy sem, nincs még elég tapasztalata hozzá, de meg nem tartja magát elég kompetensnek arra, hogy olyan nagy elmékkel harcba szálljon, a kik az esküdtbírósnak helyes voltát megállapították.

Elnöki zárszó.

Hlatky elnök összegezi az elhangzott indítványokat, amelyekre maga is megteszi kitűnő jogászi elmére valló észrevételeit.

Az esküdtbírósnak körül elhangzott vita után kijelenti, hogy ő maga is barátja az esküdtbírósnak. Dr. Várady kijelentésére pedig kifejti, hogy az ország jogászi közvéleménye igenis mindig óhajtotta és sürgette az esküdtzéki intézmény bővítését. Utal a kamara előző évi felterjesztéseire, ahol ez mindig hangsúlyozva volt, felhozza, hogy az országos ügyvédyűlések is mindig az esküdtzéki intézmény mellett álltak sorompóba. Egyetlenegyszer történt 1886-ban a tiszta-eszlári esemény közvetlen lefolyása után, hogy az országos ügyvédyűlés dr. Friedmann Bernát indítványára kimondta, hogy nem óhajtja az esküdtbírósnak létrejöttét. Az indítvány azért talált elfogadásra, mert akkoriban mindenki attól tartott, hogy a felekezeti szempontok fogják az esküdtteket vezérelni. De tapasztaltuk, hogy ez a félelem alap nélkül való.

Szavazás.

Ezután Hlatky Endre a felmerült indítványokat szavazás alá bocsátotta: Szavazás csak dr. Váradynak az esküdtzék ellen tett indítványánál volt. Igennel szavaztak: Mihelyi Adolf és dr. Várady Zsigmond; nemmel a közgyűlés többi tagjai, tehát az indítvány nagy többséggel elvetették. A többi indítványok egyhangúlag elfogadtattak.

Az elnök bejelenti, hogy a tárgysorozat következő pontja a tisztviselők választása lenne, de miután nincs jelen a tagoknak a választáshoz az alapszabályok által megkövetelt száma és mert a vidéki tagoktól a szavazólappok még nem érkeztek be, a választás egy hónapra elhalasztatik.

Ezután a közgyűlés dr. Rosenthal indítványára Hlatky Endre elnöknek egyrészt azért, mert az országos ügyvédyűlésen oly jeles módon szállt sikra a magyar ügyvédség érdekében, másrészt, mert a nagyváradi ügyvédi kamara elnöki teendőit oly laukadatlan buzgalommal teljesíti, jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A Katholikus Kör matinéja.

Az a szép siker, mely szombaton este a Gerliczy-bárónok fellépését követte, megisméltődött vasárnap a főgimnázium disztermében, ahol a Katholikus Kör matinéján szerepeltek ismét. Természetesen a diszterem ez alkalomra zsufolásig megtelt, úgy hogy a közönség egy része a karzatra szorult s még így is sokan nem kaptak helyet. Legkellemetlenebb helyzete volt a rendezőségnek, mely a hölgyek egy részének a legjobb akarat mellett sem tudott ülőhelyet keríteni s így a 6-700-ra rugó közönség jó része állva volt kénytelen a kis művésznők játékában gyönyörködni. A karzat alatt pedig annyi közönség szorongott s annyit járkáltak és beszélgettek, hogy bizony sem az ének- és zenedarabokat élvezni sem a felolvasást hallani nem lehetett.

A matinét az Orsolya-zárda tanítójelöltjei nyitották meg Mendelssohn »Kápolnában« című műdalával. A szépen előadott énekszámért az előadókon kívül Nevorál István karmestert illeti dicséret.

Gerliczy Erzsike bárónő négy hegedűszámmal lépett fel, köztük zebből szebb ma-

gyar dalokkal, a melyet Purcsi Károly makói jeles cigánybandájának kísérete mellett adott elő magyaros tüllel. Ezek után Blechinger Lujza k. a zongorakíséretével egy dallamos kis klasszikus darabot játszott el, viharos tapsokat provokálva ügyes technikájával.

Komoly jellegét a matinének dr. Lindenberger János theologiai tanár felolvasása adta meg. »Az Üdvözítő kereszthaláláról« irt tanulmánya Krisztus halálának néhány momentumára vetett érdekes világot; általában a rövidre fogott, de igen érdekesen kidolgozott előadást a közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta. Magát a felolvasást lapunk holnapi számában közöljük; a rokonszenves, fiatal felolvasót pedig, kit nagy tudásáért, kedves modoráért városszerte kedvelnek, most mint előadót is előnyösen ismerte meg a közönség s zajos éljenekkel jutalmazta.

Egy kicsike kis lány, Sall Mária lépett, most fel nagy aggodalmak között, a melyek azonban fölöslegesnek bizonyultak. Egy kis dalt énekelt el »Az éjhez« címmel, csicsérgő hangon, biztos tudással, úgy hogy a közönség elragadtatva tapsolt a kis énekesnőnek.

Gerliczy Margit bárónő a zongora igazi mesterének mutatta be magát. Beethoven »Sonate pathétique« című hatalmas alkotását adta elő finom technikával, könnyed eleganciával. Igazi műélvezet volt a kis bárónő remek játékát hallgatni; hogy ráadásul még egy francia operett-részletet is el kellett játszania, mindaz csak magától értődik.

Utolsó pont ismét az Orsolya-zárda tanító-nő jelöltjeinek éneke volt. Grell János »Isten, nagy kegyed...« kezdetű dalát adták elő, ismét tanúságot téve a gyermek- és női hangbajos varázsáról és mesterük, Nevorál István zenei tudásáról.

A jelen voltak közül a következőket (alig egy hatodrészt!) sikerült feljegyeznünk:

Urholgyek: Dr. Agoston Péterné, özv. Bár-czy Lászlóné, Bár-czy Rózsika, Bösörmenyi Gé-záné, Bösörmenyi Tilda, Bozóky Alajosné, Bozóky Margit, Bérczi Jánosné, Bérczi nővérek, Bognár Józsefné, Bognár nővérek, dr. Bary Józsefné, Bócz Gé-záné, Bócz nővérek, Csányi Alajosné, Dús Lászlóné, Dús Pirokska, Des Echerolles Kruspér Sándorné, Ficsek Lajosné, Ficsek Margit, Fényes Endréné, Fényes Márta, Guttman nővérek, özv. báró Gerliczy Félixné sz. Korniss Lujza grófnő, Gyurkovits Kornél, Gaszner Károlyné, br. Gerliczy Ferencné, özv. Grunwad Henrikné, Hoffmann Hen-rikné, Hegyesi Mártonné, Hegyesi nővérek, Huber Irénke, dr. Imrik Péterné, Imrik Márta, Jancsák Im-réné, Kiss Elekné, Kugler ezredesné, Kugler Róz-sika, Kugler Mariska, Kókay Istvánné, Kappel Györgyné, Kováts Béláné, Kováts Emma, Komlóssy Józsefné, Kiss Anna, Kauzil nővérek, Kakas Ist-vánné, Korda Boriska, Karvánszky Andorné, özv. Lázár Zoltánné, dr. Molnár Imréné, Mikusay nővé-rek, Maróczy nővérek, Nagy Ferencné, Nadányi Margit, Ó Dezsóné, Olaszné, báró Podmaniczky Emmy, Pekanovits Imréné, Pekanovits Margit, Papp Oszkárné, Papp nővérek, Papp Miklósné, Poli-tovszky nővérek, dr. Plopu Györgyné, Péterfy Ele-mérné, Palánkay Károlyné, Rácz Gyuláné, Reviczky Józsefné, Rozslay Istvánné, Rozslay nővérek, özv. dr. Személy Kálmánné, Szabó Jánosné, Szabó Klári, Szeghy Albertné, Szeghy Ilonka, dr. Szom-bathy Istvánné, Székely Sándorné, Székely nővé-rek, báró Stipsics ezredesné, Stipsics Miczike, Sze-mes Ilonka, Szántay nővérek, Tatár Zoltánné, Tutsek Ferencné, Tóth Mihályné, Tóth Margit, Vucskics Julia, Vas nővérek, Vecserik Francziska, Ujhgyi Béláné, Zivip Jolán, Zettner Irén.

Notabilitások: Radnay Farkas, Palotay László, Grócz Béla, báró Gerliczy Ferencz, Kugler ezredes, Fetser Antal, dr. Molnár Imre, Bereczky Géza, Kappel György, dr. Szemethy Géza, Nadányi Jenő, Dús László, dr. Agoston Péter, Krüger Vik-tor, Novotny S. Alfonz, Szmekta L. Odön, Nagy Ferencz, Sereghy Béla, Kaczvinszky Andor, Jancsó Lajos stb. stb.

UJDONSAGOK.

Hurokra került szélhámos.

Szombaton este szálló vendége érkezett Stein kolozsvári-utcai szálló tulajdonosnak. Az előzőeken vendéglős a magát Steiner Hugó nyugalmazott hadbíró századosnak nevező egyént saját lakosztályába vezette s tüstént kiadta a rendeletet, hogy ágy, szoba a magas rangu vendéghez illő rendbe hozassék. Rövid pár perc s a konyhában ugyancsak pattogott a tűz s az ügyes gazdasszony atig félóra mulva feltálalta a párolgó estebédet az előkelő urnak. Bor is került az asztalra s Steiner Hugó poharazás közben elmesélte Steinnak, hogy Pestről jött meglátogatni dr. Kecskeméti rabbinst, de kedves rokonainál ily késő órákban nem akar alkalmatlankodni, reggelre tartogatván a meglepetést, — melyet megjelenésével rokonának okozni fog.

Későre járt már az idő, midőn nyugodalmas jó éjszakát kívánt Stein vendégének s örömmel mondta el népének, milyen nem mindennapi vendégük van. Csendre is intette az egész háznépet, hogy háborgatva ne legyen az előkelő ur éji nyugalmaiban.

Reggel lábujhegyen járt a ház népe s hét óra felé óvatosan nyitott be Stein a szobába, nem parancsolt-e valamit a százados ur?

De ah, a szoba üres volt s mindannyiok meglepetésére Steiner Hugó nyugalmazott hadbíró százados a Stein láncos aranyórájával együtt nyomtalanul eltűnt. Nosza volt is ijedelem, harag és káromkodás s az esetről értesített rendőrség nyomban megtette a szükséges intézkedéseket.

Rendőrségünk megállapította, hogy a város területéről eltűnt, de hogy merre vette útját, arra legbehatóbb puhatolás sem szolgált kellő felvilágosítással.

A jeles férfi azonban még sem kerülhette el megérdemelt sorsát. Tegnap délelőtt ugyanis az érmihályfalvi csendőrség magát Steiner Hugó nyug. hadbíró századosnak nevező egyént szólított fel igazolásra. A jeles férfi okmányok híján nagyváradi könyvelő és ügyvédjelölt barátjait nevezte meg s ezen nem létező alakokkal óhajtja alibi-jét igazoltatni. A csendőrségnek gyanusnak tűnt fel a dolog s felvilágosítást kért telefonon Gerő Armin rendőrfőkapitánytól, ki a körözött firma letartóztatását rendelte el. A csendőrség a tolvajt letartóztatván, megtalálta a jelzett aranyláncot, az óra azonban már csak zálogjegy alakjában volt elkobozható.

Ma már rendőrségük gondjaiban van a jeles firma, s várja gaztettei méltó jutalmát az országszerte körözött szélhámos.

TÁJÉKOZTATÓ.

Március 6. Nagyváradi város közigazgatási bizottságának ülése.

Március 6. A »Biharmegyei korona takaré- és hitel-szövetkezet közgyűlése, d. u. 4 órakor.

Márc. 8. Az izr. nőgyűlet hangversenye.

Március 11. A »Nagyváradi Gözmozdonyu Közuti Vasut-közgyűlése d. u. 3 órakor.

Március 13. Városi közgyűlés.

Március 15. Pályázatok beadásának határideje a városi hivatalokra.

Március 19. Meggyűlés.

Márc. 20. Városi tisztújítás.

Márc. 22-26. Sorozás Nagyváradon.

Márc. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Márc. 13. Kath. Szabad Liceum böjtiestélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márc. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **A pápa jubileuma.** Bibornok püspökünk körlevele értelmében, most vasárnap tartották meg az összes katolikus templomokban a hálaadó isteni tiszteleteket Szentséges Atyánk pápai jubileuma alkalmából. A hívők mindent megöltöztették a templomokat, ájtatos fohászokat rebegeve a katolikus világ élő fejéért. A helybeli *premontrei* főgimnázium tanári kara és ifjúsága szintén vasárnap délelőtt hallgatta a hálaadó sz. misét, mely alkalommal „Te Deum” volt, míg az ifjúság buzgó lélekkel énekelte a pápai himnust.

* **A legrégebb magyar szobor Budán.** A Mátyás-templom új lépcsőjére, egy forráskút mellé fölállítják a legrégebb magyar szobornak, Szent György lovasszobrának ércbe öntött másolatát. Az eredeti a prágai Hradsinon, a Szent Vid-temploma előtti teret díszíti. Szent György szobrát 1373-ban *Kolozsvári* Márton és György magyar szobrászok készítették, IV. Károly cseh király megbízására. A szobrot, a melynek egy-egy gipszmásolatát nemrég ajándékozta a király az Iparművészeti és a Nemzeti Múzeumnak, *Forster* Gyula miniszteri tanácsos indítványára helyezik el a Mátyás-lépcsőn. *Schulek* Frigyes építőtanár, a lépcsőfölsíjart tervezője, szép talapzatot tervezett a szobor alá.

* **Tisza—Rakovszky affér.** Az a heves összetűzés, mely *Tisza* idegessége folytán oly szokatlanul erős kifejezések között folyt le a Házban, hétfőn délelőtt 11 órakor párviallallal lett elintézve, nagyobb dicsőségére a megindult párbajjelenes mozgalomnak. Feltételek voltak: *vívás rendes kardokkal, bandage nélkül, végkimerülésig, szurás megengedve.* A párbajban tudósítónk jelentése szerint *Rakovszky* súlyos vágást kapott a karjára, *Tisza* István sérülés nélkül távozott a párviallall helyéről. Némely lap szerint a felek párbaj után kibékültek, de erről mások semmit sem tudnak. Hogy aztán ezáltal hogyan van már most tisztázva a kérdéses dolog, azt igazán köptelenek vagyunk megérteni.

* **Közlekedés Szeged és Nagyvárad között.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternél ma délelőtt tisztelegett Bihar, Békés, Csongrád megye, valamint Szeged, Arad, Hódmezővásárhely törvényhatóságának számos tagból álló küldöttsége, amely a Nagyvárad—Szegedi vasutvonal eddigi menetrendjének a közönségre nézve hátrányos berendezésnek az átalakítását kérelmezte. *Lukács* György békésmegyei főispán volt a küldöttség vezetője, aki előadva, hogy a mai közlekedés Nagyváradról Békés-Csaba, Arad és Szeged felé igen hátrányos, mert az alkalom kevés a napi elosztás rossz, az utazás tulsok időt vesz igénybe, részben csak megszakítással folytatható, ezért a törvényhatóságok, az érdekelt városok, nemkülönben a kereskedelmi és iparkamarák azzal a kérelemmel járulnak a kereskedelmi miniszter elé, hogy a nagyforgalmu és lényeges gazdasági és kereskedelmi érdekeket érintő vonal menetrendjét a tavaszi menetrendmegállapításánál gyorsabbá, sűrűbbé átalakítani kegyekedjék. *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter a szívesen fogadott küldöttség szóknak az előterjesztését nagy figyelemmel hallgatván meg, vláaszában kijelentette, hogy a békés-csabai hosszú tartózkodás meg fog szünni s a mennyire az általános menetrendbe az előadott kívánások beillesztendők lesznek, azok megvalósításáról gondoskodni fog. A küldöttség zajos éljenzéssel fogadta a miniszter válaszát.

* **Tettenért betörő.** Tegnap este *Hegedüs* Géza városi főpénztárnok áldás-utcai lakásába *Kovács* Lajos nevű csavargó a nyitott ablakon keresztül bemászott. Az előhívott rendőr a konyhában fűllette le a jeles férfit, a ki most rabkoszton elmélkedik a történekről.

* **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter kiskorú *Lindelfeld* Sándor kismarjai illetőségű lakos családi nevének *László*-ra kért átváltását engedélyezte.

* **A kormány a Mátyás-szoborra.** *Wlaszics* Gyula dr., vallás- és közoktatásügyi miniszter a kolozsvári Mátyás-szobor költségeinek fedezésére 30.000 koronát utalványozott ki s az összeget a szobor-bizottság a kolozsvári adóhivatalnál már föl is vette. A kolozsvári közönség körében nagy lelkesedést keltett a miniszternek hazafias tette. Most már misem áll útjában a szobor fölállításának. A talapzat készen áll a főtérre és *Fadrusz* bronzba öntött szobrával is elkészült. Így csak a fölállítás van hátra és ősszel, a király jelenlétében megtartják a leleplezést.

* **Át-pénzhamisítók.** *Popa* Mihály kiskéri lakos, káptalani erdőőr, a múlt hétfői vásáron összetalálkozott a nagypiaczon *Szilvási* Józseffel, a ki tulajdonképp gépész, de foglalkozására mégis csak a rovott múlt. Elkezdték beszélgetni és beszéd közben a mai pénzhiányos állapot és nyomasztó gazdasági helyzet is szóba került. Valahogy azt is kibökte *Popa*, hogy szeretne egy kis pénzre szert tenni.

— Hiszen az nagyon könnyen megy! Én tudok magának olcsó pénzért keríteni... csak ügyesen járjon el.

Ez az ügyesség az lett volna, hogy át ad neki igen sikerült és észre nem vehető utánzatokat, persze megfelelő ellenértékben. Neki, mint jóemberének 500 frtért ad 1500 frt hamis bankót. *Popa* látszólag elfogadta az ajánlatot, mire bementek a Temesvári sörcsarnokba, a hol a pesti bankógyártó ur ült, a ki *Szilvási Szabó* Lajos néven be is mutatott *Popának*. A pesti ur belement az üzletbe és próbaképen át is adott *Popának* egy nagyszerűen hamisított 10 koronás bankót, hogy fizesse ki vele az italok árát. *Popa* a pénzt — mely nem volt hamis, hanem valódi 10 koronás — átvette és fizetésnél látja, hogy a korcsmáros gyanútlanul ad vissza belőle. Ekkor aztán megállapodtak, hogy ma hétfőn behozza *Popa* az ötszáz frtot, minek ellenében 1500 frt ára bankjegyet kap. *Popa* az egész dolgot aztán elbeszélte *Weitzner* Mór pálinkakereskedőnek és megemlítette neki, hogy a bankószállítókkal az Ezredévi emléktéren lesz találkozója. *Weitzner* felvilágosítván *Popát* a helyzetről, vele együtt jelentést tettek a rendőrségen. Ma délelőtt be is jött *Popa* hűségesen az 500 frtial együtt. *Weitzner* értesítette, hogy csak menjen az ezredévi emléktérre, a rendőrség majd részen lesz. *Popa* el is ment, szóba állott a bankókereskedőkkel, mire polgári ruhába öltözött rendőrök a kereskedőket elfogták és a rendőrségre hozták. Am a rendőrségen furcsa dolgok süttek ki. Mert sem *Szabónál*, sem *Szilvássy*nál nem volt egy árva hamis bankó sem, és nagy álmélkodásra jelentették ki, hogy ők evvel az ürügyvel csak az 500 frtot akarták *Popától* kicsalni. Legjobban kedvelletette el a sikertelen üzlet *Szabót*, mert kijelentése szerint ő ezt az új fogást Budapesten tanulta, de sajnos, itt nem tudta hasznát venni.

* **Vér a bálteremben.** A duhajkodó jó kedv, a verekedési mánia, a falusi parasztlégynek ambiczióvalt vírusának Paptamásiban a vasárnapi bálon újból áldozata volt. *Deák* János szolgálóegény ugyanis *Kendi* Béni társát leszúrta. Az életveszélyesen megsebesült *Kendit* tegnap szállították be a kórházba. *Baranyi* Menyhért rendőrbiztos hallgatta ki a még eszméletnél lévő szerencsétlen legényt, a ki azonban alig éri meg a holnapot. A kir. ügyesség értesítve lett az esetről s az elfogatósi parancsot már ki is adta.

* **Nem kapott pálinkát.** *Tóth* Ferencz kocsis nem kapott pálinkát vasárnap délután *Weisz* Gyula pecze-utcai szatócs üzletében. Vart és kért, de daczára a zsebében csörgő havi gázsának, *Weisz* hajthatatlan maradt s nem teljesíté a kiszáradt gégjét öblögetni akaró legény óhaját. Sehogysem tetszett ez a dolog *Tóthnak* s elkeseredésében sorra beverte *Weisz* lakásának az ablakait. A garázdálkodó legény leáratott s most a havi fizetés, a löpucolás verejtékes ára az ablakos pénzeszacskójába kerül.

* **Uj távbeszélő központok a vármegyében.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi 12.319. szám alatt kelt rendeletével, a *biharfélegyházi, drágcsékei, biharpüspöki és fuyivásárhelyi* postahivataloknál táviratok közvetítésére is felhatalmazott törvényhatósági távbeszélő központokat rendeztetett be, melyek korlátolt n ppoli (L) távbeszélő szolgálatot tartanak.

* **Vasárnapi verekedések.** A rendőri sajtó ügyi iroda március első vasárnapjának szencziójáról a következőkben számol be:

Fapp Dániel helybeli asztalos segédet ittas állapotban véresre verten szedte fel az utcán a rendőr. A rendőrségen előadta, hogy *Kolop* Erzsé helynélküti cseléd miatt verte meg egy vetélytársa, a kit nem ismer. A véresre vert csabító lakására szállított. — Ugyancsak vasárnap délután *Wasserlanb* Ignác és *Goldner* Adolf asztalos segédek, valamint *Rein* Jenő cipész legény a Lányi fivérekkel verekedtek össze. A verekedés során a garasos bicska is előkerült s a jeles verekedő triumvirek alaposan összeszurkálták *Lányi* Sándort, ki eszméletlen állapotban szállított a kórházba. A verekedő firmák ellen kihágási eljárás indított. — *Gross* Albert bodegájában *Kőfaragó* György kocsis, revolverével lövöldözni kezdett úgy hajnal felé, lelővéssel fenyegetve a hozzá közeledni merészkedőt. *Czakó* Jenő honvéd szakaszvezetőnek sikerült hosszas dulakodás után ártalmatlanná tenni *Kőfaragót*, ki ellen az eljárás folyamatban van.

* **A Peczeszöllősi sörgyár új üzemben.** A Peczeszöllősi sörgyár üzeme körülbelül két év óta szünetel. Mint értesülünk a héten megvette *Krausz* Béla szegedi vállalkozó az egész gyártelepet és azt még e hó folyamán reorganizálva üzembe helyezi. — A gyártelepen lévő nagyobb szabású jéggyárat is működésbe hozza, mely körülmény az idejéghányos nyáron Nagyváradra nézve fontos és örvendetes. De más években is mikor elég jég van, akkor is fontos a jéggyárnak működése közegészségügyi szempontból, mert nem leszünk utalva a piszkos, bacilusokkal teit mocsár jégre. — Az új gyártulajdonos — mint értesülünk — ide jön Nagyváradra lakni.

* **Barabás nótája.** *Barabás* Béla népszerűsége már nótában is meg van örökítve Nagyváradon. *Bura* József cigányprimás, ki már több ízben jelét adta zenei talentumának, örökíté meg kellemes, behízalg melódiaju dalban *Barabás* Béla népszerűségét. A 48-asok tánczestélyén játszotta először a *Bura* testvérek bandája s nem remélt fényes sikert arattak vele s azóta mindenfelé játszva a kedvelt nótát a *Bura* testvérek zenekara.

* **Nagy kitüntetés ért a napokban egy helyben és az egész országban jól ismert céget.** Ugyanis a király ő felsége a *Neumann M.* férfi és gyermekruha üzlet tulajdonosnak a magyar királyi udvari szállítói címet adományozta. E cég, amely már 1845-ben alapított, azóta az ország nagyobb városaiban fiókintézetekkel bir. Ugymint Nagyváradon, Arad, Debreczen, Kolozsvár, Kassa, Pécs, Pozsony, Temesvár, Zágráb, Fiume és Sofia. Magyarországi központja Budapest, Múzeum-körut 1.

* **Ló szemle.** Ma tartották meg a hivatalos szemlélt azon katonai lovak felett, melyeket magánhasználatra ad ki privát gazdáknak és birtokosoknak a kincstár. A szemlebizottság elnöke br. *Horváth* Gyula volt a város részéről *Komlóssy* József és *Darvassy* Lajos tanácsnok jelentek meg hivatalosan. A bizottság igen sok elővezetett ló kondíciója ellen tett kifogást.

* **Betörés a zsinagógába.** Vasárnapra virradólag ismeretlen tettesek betörték a Vár-aljai orth. izr. zsinagógával összefüggő fedett helyiségbe, ahol az esketési szertartást szokták végezni. Valószínűleg a gyűjtőpersely tartalma iránt érdeklődtek a jó madarak, de ső-

tét munkájukban megzavarta őket valaki (akolozsvári-utcai rendőrös?) mert egy furó és egyéb szerszámok hátrahagyása után megngrottak, még mielőtt a perselyt kirabolhatták volna.

x **Pártos Arnold** czég Nagyvárad, Bémerter cipő kalap és uri divat üzletében minden e szakmába vágó cikkeket *legolcsóbban* vásárolhat a t. vevő közönség. — *Báli cipők és Báli divatáruk* nagy választékban. 45.

IRODALOM.

Egyháztörténelmi emlékek a magyarországi hitújítás korából. Ily címmel a napokban hagyta el a sajtót egy hatalmas, nagyszabású forrásmunkának első kötete, melyet *Bunyitay Vincze*, *Kapács Rajmund* és *Karácsonyi János* szerkesztettek. A kötetre, mely a történelmi irodalmunkban eseményszámba menő műnek első kötete, legközelebb hővebben visszatérünk. Egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy a fényes kiállítás a Stephaneum-nyomdát dicséri s hogy ára **20 korona**.

EGYESÜLETEK.

Gyorsírókőri ülés. A »Nagyvárad, Gabelsberger-Markovits Gyorsíróegyesület f. hó 6-án (csütörtökön) d. u. 6 órakor a főreáliskola tanácstermében választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1902. március 3. Dr. *Szombathy István*, elnök.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR.

Kedd: A dada.
Szerda: A sabin nők elrablása.
Csütörtök: Faust (Burrián felléptével.)
Péntek: Lotti ezredesei (itt először.)
Szombat: Lotti ezredesei.
Vasárnap: Lotti ezredesei.

A d a d a.

Színházból kimenet, két ur vitakozott előttem. Egyik azt mondta, hogy a darab megbukott az utolsó felvonásban. Másik azt állította, hogy de bizony megbukott az már az első felvonásban. A valóság pedig az, hogy A dada megbukott már Bródy Sándor íróasztalán.

Mesélhetnek nekem, a mennyit tetszik, mindenféle mély erkölcsi tendenciáról; az mind mellékes amellet, hogy a darab rémesen unalmas. Ezzel el van döntve a kérdés, hogy Bródy nem tudta a fölveit témát szinpadra alkalmazni. A közönség egymás után szökdösött ki darab-közben, ha tehát Bródy a maga dada-gondolatait meg akarja kedveitni, írjon egy vastag könyvet róla, azt nem olvassák el, de megdicsérik. A darabját ellenben a reklám kürtölése folytán megnézik — és megszőknek előle. Ez elég kritika.

Hasonlít A dada egy modern szecsessziós festményhez, melynek minden alakja alá oda kell írni, mit is akar voltaképpen ábrázolni? S akkor akadnak balekok, a kik a vörös foltot mennyboltnak, a kék foltot fának nézik, egy zöld pacznit pedig szereimes párnak hisznek el. A dadáról is előre kürtölték, hogy nagyhatású erkölcsrajz. A valóság pedig az: hogy hatása semmi, erkölcs fölötté kevés van benne, rajznak rajz, de rossz. Szóval sehogy sem szinpadai mű. Mit keres akkor a szinpadon?

Egy kis hevesmegyei lány szomorú törté-

ténete, vagy mondjuk erkölcsrajz a központ. A fis leányt elcsábítja egy urfi s gyöngye kárpótlásul beszerzi egy zsidó ügyvédi családhoz dajkának a fővárosba. No hiszen jó helyre került! Az ügyvéd urat megcsalja a felesége ugyanazzal az urfival, a ki a dadát annak idején elcsábította. A fiskális sem akar jobb lenni s ő meg a dadára vet szemet. Az ölekezést megzavarja az asszony betoppánása; családi jelenet, szitkok, veszekedés, kölcsönös gorombaságok, — a dadát elkergetik. Hova menjen? Egy cselédközvetítő intézetbe menekül s ott tiz pakli gyufával megmérgezi magát, éppen mikor szülei jönnek őt meglátogatni.

Eenyi a mese. Erősen realiztikus, de a hozzáfűzött jelenetek és párbeszédok akárhányszor egyenesen undorító, mint az első felvonás. Es amellet legnagyobb mértékben unalmasak, mint a III. felvonás. Valaki azt mondta, hogy a darab kegyetlenül végigver egész társadalmunkon: a cselédeken, a cseléd-tartó gazdákon, a parasztozon, a zsidókon, a rendőrökön. Csakugyan, nagy büszkén végig is akar verni valamennyin, kivéve a terézvárosi tüntetőket és az anarkistákat, de az ütés csak középosztályunkra (és bizonyos tekintetben nemcsak a zsidókra) talál. A darab II. felvonását néha mintha nem is Bródy írta volna, élet, igazság pezsdül meg benne s a hol nem üt ki rajta ez unalmas filozofálási viskete, élvezhető is. Gazdag középosztályunk fonák családi életét igen jól ábrázolja. Hanem a hogy az első felvonás a magyar paraszt családi életét galádul eltorzítja, az már hazug kép, a hogy a harmadikban összejönnek a szereplők, abban nincs logika és ismét — unalmas. Hamis alak az erkölceiből kivetkőzött paraszt és parasztasszony, az anarkista-rendőr, hamisítás magának a hősnőnek a hála. Olyan egyszerű kis leánynak a gyufaol-dat beszéde után aligha lesz kedve még egy félórát kedélyesen elmókázni. — A ki egyéb hibákra is kíváncsi és nincs okosabb dolga, nézze meg a darabot.

A dadát felfújhatta a psjtáskodás Budapestben; bizony Nagyváradon csufosan megbukott.

Közreműködtek a megbuktatásban némileg a szereplők is. Magának a főszereplőnek, P. Szép Olgának nagy ambíciója általelert sikeréből sokat levont éneklő beszéde, rossz dialektusa. Egy vidéken nem úgy beszél a nép. Jobb lett volna a dialektussal meg sem próbálkozni, úgy hogy *Benkő Jolán* tette. Egészen kifogástalanul alakította *Bérczi* a hevesmegyei parasztot, *Szohner Olga* pedig a tulérett, ideges, vérszegény, hiszterikus pesti bakfist. *Szarvasi* jó paraszt legény volt. *Patakyl*ből hiányzott a kiélt rué fásultsága és fellobbanó szenvedélye. *Désiből* a csábító elegáncziája.

Tóvári Anna heveskedése sem volt mindenütt természetes, a mint hogy a II. felvonás vége általában döcögött. Igen jó rendező volt *Bognár*.

Ha a kiállításban a realizmust elvitték a meztitlábíg és a nem tiszta megnevezhetetlenségig, akkor arról is lehetett volna gondoskodni, hogy a viselet legalább egy kicsit hevesmegyei legyen. Igaz ugyan, hogy így jobban illett a darabhoz: realizmus a szennyben, egyébbel ne törődjünk.

Nos hát a közönség sem fog sokat törődni Bródy darabjával. **Dr. K. A.**

Burrián Károly vendégszereplése. *Burrián Károly*, a Szigligeti-színház jeles vendége, csütörtökön délben érkezik Nagyváradra. Délután a próbán vesz részt. Epen e miatt kel-

lett csütörtökről elhalasztani az ifjusági előadást is. Este már félnyolczkor kezdődik az előadás. Az új endet *Burrián* vendégszereplése vezeti be.

Lányi Edith búcsuja. Vasárnap búcsuzott el a közönségtől a társulat egyik legkedvesebb tagja *Lányi Edith*. Távozásával a legjobb, leghasználhatóbb segéd színésznők egyikét veszítettük el. Tisztelettel valóságos csokorözlönnel árasztották el s a közönség lelkesen ünnepelte minden felvonás végén.

„**A démon**“ című regényes operettéből melynek *Várady Aladár*, társulati karnagy a szerzője, a próbák már megkezdődtek. A darabba kitűnő szerephez jutottak: *Amon Margit*, *Pintér Nyárai*, *Krasznay Bérczi*, *Füredi*, kik a személyzeittel együtt nagy ambícióval készülnek a távozó kolléga ez újabb operettjére.

Az előadások félnyolczkor kezdődnek. A színház vezetősége hivatalosan távaszt jelent. Tudatja ugyanis, hogy f. hó 6-tól kezdve a színházi előadások hét óra helyett *félnyolcz órakor kezdődnek*. Azt hisszük, hogy e változást mindenképen örömmel veszi tudomásul a színházi publikum.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 157.

Idénybérlet 146.

Ma, kedden, 1902. március 4-én

A dada.

Erkölc rajz 3 felvonásban. Irta Bródy Sándor.

S Z E M E L Y E K:

Bolygó	— — — —	Bérczi Gyula
Bolygóné	— — — —	Benkő Jolán
Erzsébet	— — — —	P. Szép Olga
Viktor	— — — —	Dési Alfréd
Péter	— — — —	Szarvasi Sándor
Frigyes	— — — —	Patakyl Béla
Frigyesné	— — — —	Tóvári Anna
Elza	— — — —	Szohner Olga
Nagyapa	— — — —	Peterdy
Nagyanya	— — — —	Somogyiné
Ábel, rendőr	— — — —	Bognár János

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr., Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap kedden, március 5-én

A sabin nők elrablása.

Vigjáték.

REGÉNY-CSARNOK.

Gyógyszerész és doktor.

Irta: *Bauditz Sophus*.

5.

Peder Iverseo, ki éppen jelen volt, maga akarta az orvosságot elkészíteni és felkérte *Johannest*, hogy járjon el valami ügyben a városban; *Johannes* elment és a *Nörre-utczán* átmenve, történetesen *Mikkel Roding* háza egy erkélyablakában látta dr. *Brinckmann*t, félig elrejtve egy függöny mögött, meghitt beszélgetésben nagyon szép fiatal nővel, ki csakis *Mette Roding* lehetett. *Johannes* rögtön elfordítá szemét, de úgy látszik, hogy a doktor mégis meglátta, mert pár nappal később bejött a híres orvos a gyógyszerárba és röviden beszélve közönyös dolgokról, áttért legfontosabb mondani-valójára.

Tudja meg kegyelmed, hogy Mette Roding páciensem, még pedig oly páciens, kinek java különösen szívemen fekszik. Heves fogfájás kinozza és azért az a főzet, a mit számára rendeltem, különös figyelemmel készíted. Azért az a kívánságom, hogy kegyelmed, valahányszor ez a jó férj kívánja, azt frissen készitse el és a legnagyobb szorgalmat és gondot fordítsa rá. Hosszabb ideig figyelemmel követtem a kegyelmed magaviseletét és tapasztaltam, hogy teljesen lehet bízni a kegyelmed lelkiismeretességében és pontosságában, mely tulajdonságok ugy a gyógyszerésznél, mint az orvosnál elengedhetetlen feltételek. Ha valamikor szolgálatára lehetek kegyelmednek, ugy csak bátran jelentkeztek nálam.

Ezzel dr. Brinckmann barátságosan megszorította a segéd kezét és elment.

A pelikángyógytárban egy nap ugy folyt le, mint a másik. Jacob csintalansága és Mikkel Roding fogcseppei jó időre nem nyújtottak semmiféle változatosságot és Johannes nem hozhatták ki nyugodt, csendes gondolatai kerékvágásából, de nagyjában még sem vette észre, hogy mulik az idő. Peder Iversen szűkszavú ember volt és mikor azonkívül látta, hogy teljesen rábizhatta ügyeit Johannesre, még kevesebbet beszélt és gyakran ebédelték együtt, a nélkül, hogy egy szót is váltottak volna. Mikor tálna volt, Vibeke leányasszony elmondotta az imát és mikor az is megvolt, Johannes félig lesütött szemekkel feléje szokott sandítani, de csak ritkán merte őt ebédnél megszólítani és ebédén kívül még ritkábban. Iversen az akkori idők szokása szerint, szigorúan nevelte volt fel Vibekeit — a leány még egész kicsiny volt, mikor az anyja meghalt — más részről azonban többre taníttatta, mint akkoriban a polgárlányok tanulni szoktak, ének mestert tartott neki, németre és francziára taníttatta, ugy, hogy majd annyit tudott, mint valami nemes kisasszony. Nagy azüksége nem volt arra, a mit tudott, mert oly visszavonultan élt, mint egy apácza és csak ritkán ment ki; vasárnap apjával rendszeren a templomba ment — a Szt.-Háromság-templomba, hol Peder Iversen már kijelölte sírhelyét — és csak egyszer kapott évenként engedélyt, hogy meglátogassa a többi tisztas hajadonokat és asszonyokat, mialatt atyja és testvérei a »dán társaság«-ban papagályra löttek czélt. No de ez volt az egyedüli mulatsága az öreg urnak. Más tekintetben Peder Iversen nem tagadott meg semmit lányától: mindig szép ruhában járt, volt két külön, az udvarra néző szobája, egy hálókamra és egy kis fogadószoba; és ez utóbbit ugy díszíthette fel, a mint kedve támadt. Az ablakokban — még télen is — ritka hollandi tulipánok álltak és egyszer, mikor az ablakok nyitva voltak, Johannes jól láthatta, hogy a falakat ritka szép rézmetszetek, perzsa szőnyegek díszítették, továbbá látott egy metszett üvegü fali szekrényben sok ezüstképet.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Hegedüs lemondása.

Budapest, márcz. 3. (Saj. tud. táv.) Az Esti Ujság mai számában írja, hogy Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter tegnapelőtt Széll Kálmán miniszterelnöknek írásba foglalt lemondását átadta. Széll mély sajnálatának kifejezése mellett vette tudomásul a lemondást s kijelentette, hogy mindaddig nem nyilatkozik, míg az ügy a minisztertanácsban tárgyalva nem lesz.

Széll ugyanis abban a reményben van, hogy a kitünő államférfiut sikerül lemondásának visszavonására bírni. Ha ez nem sikerül, ő Felsője a király elé kerül az ügy, ki Hegedüs óhajlásának, érdemeinek honorálása mellett, eleget fog tenni. Valószínű, hogy Hegedüs mun-

kasságának elismeréseül bárói rangra fog emeltetni. A »Magyarország« szerint már Horánszky Nándor fel is szözlített a kereskedelemügyi tárca elfogadására.

Henrik herceg utja.

Nashville, márczius 2. Henrik herceg délután 2 óra 30 perczkor Chattanoogaából ideérkezett. A pályaudvaron a hatóságok és sok ezer főre menő néptömeg fogadta. A polgármester beszédet intézett hozzá. Negyedórai időzés után a herceg folytatta útját Indianapolis felé. (M. T. I.)

A délafrikai háboru.

Washington, márczius 2. Wessels és Wolmarans búr megbizottak White Montagu, az Egyesült Államok volt transzváli konzuljával ideérkeztek. Egy ujságíró előtt kijelentették, hogy végleges tervük még nincs arra nézve, hogy milyen akciót fejtsenek ki.

Angolok vesztesége.

London, márczius 3. A február 25-én Klerksdorp mellett vívott harcokról szóló veszteségi pótlajstrom szerint az angol csapatból elesett öt tiszt és 45 katona, megsebesült két tiszt. (M. T. I.)

NYILTTER.

Tudomásvétel végett van szerencsém közölni, hogy

KIGYÓHOZ czimzett GYÓGYSZERTÁRAMAT

Olaszi, Bémer-téren

(Stidl-féle házban) megnyitottam.

Tisztelettel

MARSCHALKÓ LEÓ.

Értesítés.

A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok kötvényeinek t. cz. tulajdonosai ezennel, értesítettnek, hogy a kötvények 1901. évi szelvényei f. évi márczius 4-ik napjától kezdve délelőtt 10—11 óráig s délután 3—4 óráig a titkári hivatalban beváltatnak. — Nagyvárad, 1902. február 28. — A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok elnöke:

REISMANN MÓR.

KÖZGAZDASÁG.

Utólagos és Tárca

Ülésjelelő

A Tárca előzetes tárcza

Márczius

Budapest, márczius 3.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tenger	5.14
Rozs okt	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, stb.	

Értékpapírok

Budapest, márczius 3.

Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Államvasut	624.50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzálog	483.—
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos Árfolyamok

a budapesti Áru- és Értéktőzsdén 1902. márczius 3-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.05
Magyar koronajárdék	97.45
Magyar vasuti államkötvény 4%	120.—
Magyar vasuti kölesen 2 1/2%	100.90
Magyar keleti vasuti államkötvény 1874-ből	120.—
Magyar földhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmzési jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavónföldhermentési kötvény	96.50
Magyar ny. emeny-sorjegy-kölcsön	191.50
Tiszszabályozás szegedi sorjegyek kölesen	156.50
Osztrák járdék papírban	101.50
Osztrák járdék ezüstben	101.35
Osztrák járdék aranyban	121.—
Osztrák korona járdék	98.90
Osztrák állam-sorjegyek	156.50
Osztrák magyar bank részvény	16.80
Magyar hitelbank részvény	717.50
Osztrák hitelintézet részvény	697.25
Párisi vista	95.45
20 frankos arany (Napoleonár)	19.07
Németbirodalmi márcza	117.20
London vista	239.95
20 márkás arany	26.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Uj varrógép üzlet.

22 év óta a varrógépek minden ágazatát alaposan kiismerve az elsőrendű SINGER varrógépekből, mint a melyeket legkitünőbbeknek találom, egy a mai kor igényeinek megfelelő

varrógép üzletet

nyitottam a Zöldfa-utca 15. sz. alatt. Midőn ezt a helybeli és vidéki n. é. közönség b. tudomására hozom, egyuttal bátor vagyok szives érdeklődésüket felhívni a következőkre.

Raktáron tartok hazai gyártmányu legkitünőbb *Adria varrógépeket*, továbbá különféle valódi *Singer* kis és nagy karikahajtó, *Singer*, *Vibrating*, *Schulte*, *Tenton* és iparosok részére a legújabb és legczélyszerűbb »MINERVA« gépeket (mert ezek a leggyorsabbak.)

Gép és kerékpárrészek, valamint javítás nálam a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

A legjobb minőségű elsőrendű SINGER varrógép ára 80 koronától feljebb, havi és heti részletfizetésre is szolgálom gépeimet.

A t. vevőközönséget biztositom a legpontosabb kiszolgálásról, valamint varrás és himzésbeni díjmentes oktatásról.

A n. é. közönség b. támogatását kérve, vagyok mély tisztelettel

Rottenburg Sámuel,

47

Zöldfa-utca 15. szám.

10743—901. T. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác végrehajtatónak *Karczis Tódor Karczis Péter* végrehajtást szenvedettek elleni 10 kor. tőke követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a m.-csékei kir. járásbíróóság területén lévő Rogoz községben fekvő a rogozi 14. sz. tkvben A. I. 14., 19., 587 A—2. hrsz. a. foglalt ingatlanokra az árverést 690 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1902. évi márczius hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor Rogoz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 69 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Belényesen, a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, 1901. évi december hó 20. napján.

Petrovits Ferencz,

76.

kir. albiró.

Nagyvárad város polgármesterétől.

676—1902. eln. szám.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága f. évi február hó 13. napján és folytatva tartott közgyűléséből a tisztújító közgyűlés megtartására a folyó évi márczius hó 20., esetleg következő napjának d. e. 9 óráját tűzte ki; ez alkalommal a következő nyugdíjjogosultsági igényekkel egybekötött állások fognak 6 évi időtartamra választás útján betölteni u. m.:

1 polgármesteri 6000 korona fizetéssel és 1200 korona lakbérrel, — 1 főjegyzői 3800 korona fizetéssel s 600 korona lakbérrel, — 3 tanácsnoki egyenkint 3200 korona fizetéssel s 600 korona lakbérrel, — 1 főügyési 3200 korona fizetéssel s 600 korona lakbérrel, — 1 alügyési 1600 korona fizetéssel s 400 korona lakbérrel, — 1 első aljegyzői 2200 korona fizetéssel s 600 korona lakbérrel, — 1 második aljegyzői 1800 kor. fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 harmad aljegyzői 1600 korona fizetéssel és 400 kor. lakbérrel, — 1 első alkapitányi 2200 kor. fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 második alkapitányi 2000 kor. fizetéssel és 600 korona lakbérrel, — 1 harmadik alkapitányi állás 2000 korona fizetés és 600 korona lakbérrel, — 1 árvaszéki ülnök-helyettes elnöki 3200 kor. fizetéssel s 600 kor. lakbérrel, — árvaszéki ülnöki 2200 kor. fizetéssel és 600 korona lakbérrel, — 1 főpénztárnoki 2800 korona fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 adópénztárnoki 2200 kor. fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 házi pénztári ellenőri 1800 kor. fizetéssel és 600 kor. lakbérrel, — 1 adópénztári ellenőri 1600 kor. fizetés és 600 kor. lakbérrel, — 2 első osztályu fogalmazói egyenkint 1600 kor. fizetéssel és 400 kor. lakbérrel, — 5 második osztályu fogalmazói egyenkint 1200 kor. fizetéssel és 400 korona lakbérrel.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik a felsorolt állások valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t. czikk követelményeinek megfelelően felszerelt kérvényeket közvetlenül Nagyvárad város főispánjához, mint a kijelölt választmány elnökéhez folyó év márczius hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig adják be.

Azok, kik jelen állásaikat akarják megtartani, a most kitett határidőn belül szóval is jelentkezhetnek. Az elkészve beadott, valamint a kellőképpen fel nem szerelt kérvények, nemkülönben az elkészett jelentkezések figyelembe vételét nem fognak.

A megválasztandó pénztárnokok és ellenőrök két évi fizetésüknek megfelelő összeget tartoznak a város pénztárába letenni s így állásukat csak ezen feltétel teljesítésétől függőleg foglalhatják el s fizetési s lakbér illetményük is csak az óvadék letétele után válik esedékessé.

Nagyvárad, 1902. február hó 23-án.

Rimler Károly,

polgármester-helyettes.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra,
földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.
Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

Uj üzlet! Márczius hó 1-én megnyílt! Márczius 1.

Az Első Magyar Versenyáruház

ZÖLDFÁ-U. (Stern Gyula czég mellett).

Rőfös és női divatárak és ezek különlegességei.

Európa legnagyobb és leghiresebb gyáraiból beszerzett NŐI DIVAT- ÉS RŐFÖS-ÁRUK

Mindenkinek nyerni kell, aki az üzletbe lép!

1000 drb osztálysorsjegy ingyen! Hallatlan szerencse!

Próbálják meg Hölgyeim! — A szerencse szárnyan jár!

Ne tessék

nálam olcsó reklámokat vásárolni, mert azt üzletemben nem tartok. Hanem ha szolid kiszolgálás mellett **kitűnő minőségű** rőfös és női-divatárakra van szüksége, akkor bizalommal lépjen be

LENGYEL LAJOS

rőfös- és női-divatáru üzletébe,

Nagyváradon, Szent-László-tér, Rimanóczy-ház,

hol legjobb minőségű vászon, asztalnemű, szőnyeg, függöny, ágyterítő, női és férfi fehérneműek, mosó árak, legújabb divatu női ruha szövetek, saját készítményű paplanok az idény kezdetén mélyen leszállított áron kaphatók.

A vevőközönség egy látogatás után meggyőződést szerezhet azon közhiedelemben állítás valótlanágáról, hogy «Nagyváradon nem lehet finom, jó árut kapni», mert üzletemben csak **legfinomabb** árukat tartok felelősség mellett.

Tisztelettel

Lengyel Lajos.

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtítás!

Vászon és fehérneműek-
ből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művésziesen készített hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán diszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékűt egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazár (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk.